Ն.՝ 328 — 1878 ԱՂՈՍԹՈՍ 7 ԲՈՒԶԱՐ ԷՐԹԷՎԻ — ԻՔԻՆՃԻ՝ ՄԷՆԷ

ԹԷՐՃԵՍԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԻՎԱՍՏԸ ԲՈԼԻՈՒԹԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ ՎԷ ՍԱՒՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ՂԱԶԷՈՒԱ ՏԸՐ

ԱՊՈՆԷ ՑԻՑԱԹԼԱՐԸ

ՕԹԱՄԱՅՈԼ ԻԶԻՒՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 230 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իկ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՒՆ

Գիր սէնէլիք . . . . . 330 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իկ այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսնա իւճրէթի տախիլ տիր։

Մէվալիքի էնէպիյէպէ՝ վէ գայիմէ թէտավիլ իթմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ եախնտ բօրթա իւճրէթի, սիքքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունմանագ տրը։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՑԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իկիւն

4 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղրուշ
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

ԻԽԹԱՐ. Պահագա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթրը իկիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղրուշ
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը նաֆիյա տայիր մուպահասաթ մէճմանէն գապուլ օլունմայան էվրագ, սահիպինէ իատէ օլունա մազ։

1 ղրուշլուգ գայմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Ֆիւրրմի խանընտա նուումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասաը Եիւնէ մէզրիւր խանտա նուումէրօ 28 տա տրը։ — Ղազէթամըզա այիտ բէաֆֆէյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան ագա ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բէաֆֆէյի Մէրեաբիպին տարի անընն ճամընա կէօնտէրիլմէսի իգբիզա իտէր։

ԱՍԻԱՆԷ — ԱՂՈՍԹՈՍ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Հէմէն պիր պուչուգ սէնէ գատար օլույօր, իշպու Թէրճէմանը Էֆքեարա եաղտըրմըզ պէնտէրտէ, էվվելա Ռուսիա իլէ պիր ճէնկ աչըլտըրընա թէէսիւֆ իլլէ տիյիմիզ, պատէհու Այիսթէֆանօղ մուահէտէսինտէն սօղրա պունուն ֆէսխ եա թատիլ եա թասհիհի սէպէպինէ էվրօբա տէվլէթլէրի թէրաֆընտան ճէնկ օլմայաճաղը հազգընտա նէ տէրէճէ ըսրար իթտիք, ճիւմլէյէ մալիմ տիր. շու խուսուստա պիզ ատէթա ինատ իթտիք, պունու տա ինքեար իթմէյիզ։

Նիհայէթ պիր գօնկրէ թէճէմմիւ իթտի, վէ էվրօբաճա սուլհ վէ ասայիշ հասըլ իթտիք ոէյէրէ տաղրլտը, վէ մուրախասլար վէթանլարընա ավտէթ իթտիքտէ, նէ եաբընը տէյի սիվալ օլունտու իսէ ՝՝՝Լ Եոֆրէտտան պաչգա պիր հէվալ վէրէմէտիլէր։

Թէէսսիւֆլէ պէյան իտէրիզ քի, պունտան ագտէմ նէ տէրէճէյէտէք ճէնկէ ինանմայանլարտան իտի իսէք, չիմտի տէ օտէրէճէյէտէք վէ պէլքիմ տահա տա զիյատէ պու ումում էվրօբանընն եաբընը սուլհա, սուլհ տէյի ինանանլարտան տէյիլիզ։

Պունուն իլէ պէրապէր միւրաստմըզ տիմէք տէյիլ տիր քի, եաբընն եա օ պիր կիւն պիր ճէնկ տահա պաչլայաճագ, հայրը, միւրատըմըզ պու տէյիլ տիր, լաքին Պէրլին մուահէտէսի էօյլէ պիր մուահէտ տիր քի, օնուն իչինտէ պիր ճէնկ իհթիմալի տայիմա մէվճուտ տուր, պու կիւն տէ օլապիլիր եաբընն տա, պիր սէնէ սօղրա տա պիր գաչ սէնէ սօղրա տա։

Քէզալիք պիզճէ շու խուսուս տա թէէսիւֆ իտիլէճէք չէյ օ տէյիլ տիր քի, պիր ճէնկ տահա զուհուր իտէճէք. չիւնքի տէվլէթլէր սիլահը օլտուգճա, վէ տէվլէթլէրին պիր հաքէմի օլմատըգճա ճէնկ տայիմա օլապիլիր. թէէսիւֆ իթտիյիմիզ չէյ պու տուր քի, պէօյլէ պիր ճէնկ իհթիմալի պէօյլէ այան աչիքեար մէյտանտա օլտուգճա, Պիզ եինէ պիրինճի տէրէճէտէ օնու տիւչիւնիւպ, վէ զիհնիմիզի օնա հասր իտիւպ, սուլհ ըսլահաթ, թանզիմաթ իմարը միւլք, վէ սայիրէ իքինճի տէրէճէտէ գալաճագ տըր քի պիզճէ հիչ տէմէք տիր։

Պու պահսըմըզը ինկիլիզ բարամէնթէնին թաթիլի վէսիլէսիյէ ինկիլիզ գրալիչասընընն նուութգու սախի պիր տէրէճէյէտէք թասդիք իտէր։

«Գօնկրէ, տէմիչ տիր միւշարիլէյհա Դէռոռ վէ դոյնդ օլճաք պէր ՝՝՝Լ հասըլ էրթէ դէնն էտէրէմ։»

Պէօյլէ պիր մուհիմ մատտէյի գրալիչա հաղրէթլէրինին զաննիյաթլա իթատէ իթմէսի իչի չիւպհէլի կէօսթէրմէքտէն պաչգա պիր թէէսիրի օլմազ։

Նուութգուն պիր ազ աչաղըսընտա միւշարիլէյհա, «Թիւրքիա հարպ եիւզիւնտէն հէր նէ «գատար մէսայիպի ազիմէյէ «ուղրատը իսէ տէ, պունտան «հասըլ օլան թէէսվիյէ տէ ահա«լիլէրէ խայրը օլտու» պույուրմուշլար տըր։

Պիզ պունու տա զաննիյաթ մագամընտա պիր չէյ կէօրիւրիւզ։

Տահա աչաղրտա միւշարիլէյհա հազրէթլէրի. «Պապը Ալիյէ «հէր թաարրուզա թէտաֆի իտէ«պիլիր սուրէթտէ, պիր իսթիգ«լալ թէէմին օլունտու»։ պույուրուրլար։

Էվվելէրի պէօյլէ ըսմի նուութգլարտա տէվլէթը Ալիյէնին իսթիգլալը զիքրի օլտուգճա, թէմամիյէթի տէ տայիմա պէրապէր զիքր օլունուրուտու պու տէֆա վուգուու հալէ նազարէն պունու զիքր ԻԹՄԷՄԷՔ թապիի իտի։

Լաքին հէր թաարուզա թէտաֆի իտիլէպիլիր սուրէթտէ պիր իսթիգլալ թէէմին օլունտու քէլիմէլէրինին մանասընը հագիգէթէն աղնայամայօրուզ։

Զիւնքի պու կիւնքի կիւն հալա Ավսթրիատան վէ Եունանտան թաարրուզլար կէօրիւլիւյօր, վէ Ռումէլի իչլէրինին թէսվիյէսինտէ վէ թաղմինաթը հարպ կիպի, սայը խուսուսլարտա Ռուսիատան տա թաարրուզլար կէօրիւլմէյէճէյի նէտէն մալիմ։

Քէզալիք թէէմին օլունմուշ իսէ տէ, քիմտէն օլունմուշ վէ նէ իլէ օլունմուշ, օրալարընա տայիր մէմուլ իթմէյիզ քի եէտիմիզատէ սէնէտ մագամընտա պիր չէյ վար օլսուն։

Լաքին նուութգուն պէօյլէ պազը գըթալարը թէլէկրաֆլա վարիտ օլտուգունտան, թէքմիլինտէ պէլքիմ պազը իյզահաթ տա պուլունապիլէճէյինտէն, պիզ չիմտիլիք պու գատարճըգ զիքը իտիւպ, պիր հիւքմիւ գաթի վէրիլմէսի իչիւն պունուն թէքմիլինէն կէօրիւլմէսինէ պէքլէրիզ։

Պօսնա վէ Հէրսէք մատտէսինէ կէլինճէ. պիզ պազը Օսմանլը կազէթալէրինին խայալաթընա զահիպ օլամայարագ, մէճպուրուզ տէմէյէ քի, օ իսթիլա վուգու պուլմուշ պէնթմիշ մագամընտա պիր չէյ տիր, վէ Պիզէ Ավսթրիանընն թէլէֆաթընը տիւչինմէք պէյհիւատէ պիր զահմէթ օլուպ, քէնտի թէլէֆաթըմըզը ավիչինմէք տահա զիատէ ագըԱԲԼԷԳ սայարըզ քի, էմսալինտէն սագընապիլէլիմ։

Պապը Ալիտէն Եունան մատէսի իչիւն տէվլէթլէրէ իրսալ օլունան միւզէքքէրէյը ումումիյէքի, սիւրէթի եարընն պու վարագայա տա տէրճ օլունաճագ տրը, հագգ իւզէրինէ եազըլմըշ թահրիրաթը տիբլօմասիյէ տիր. լաքին շու սօն վագթլարտա հանկը չէյ հագգա իսթինատ իտիլէրէք թէսվիյէ օլունապիլսի քի, պունտան տա պիր իւմիտ իտէպիլէլիմ։

Նիմտիլիք իլէրիսի բէք պէրլրագ հավա կէօսթէրմէյօր պիզէ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Բէօքէր

Լօնտրա 16 աղօսթօս. (ճումաա) — Բարլամէնթօ պու կիւն տաղրտըլտը։ Դրալիչա թարաֆընտան կէօնտէրիլիպ Բարլամէնթօտա գըրաաթ օլունան նուութգուն խիւլասայի մասալի պէր վէճհի աթի տիր. — «Գօնկրէ, պատիի խօշնուտի վէ միւտայիմ օլաճագ տըր տէյի զանն իթմէքտէ օլտուղումուզ պիր սուլհա գարար վէրտի։ Էնայի մուհարէպէտէ թիւրքիա պէօյիւք մաղլուպիյէթլէրէ տիւչար օլմուշ իսէտէ, վուգու պուլան սուրէթի թէսվիյէ եինէ քէնտի ահալիսի իչիւն խայրը տըր։ Հէր նէվ թէարրուզա գարշը մուհաֆազա իտիլէպիլէճէք օլան պիր իսթիգլալիյէթ, պատէզին Թիւրքիայա թէէմին օլունմուշ տուր։ Զաթը հազրէթը բատիշահի իլէ թէտաֆիի պիր մուգավէլէ ագտ օլունտու, քի պու մուգավէլէ, 1856տա իւչ տէվլէթլէր պէյնինտէ միւնագտ օլան (իքինճի) ահնամէտէ իթթիֆազ օլունան վէ արզու օլունտուղու տէրէճէտէ թէէսիրլի պուլունամայան թէահհիւատընն Անատօլու հագգընտա տահա աչըգ պիր սուրէթի օլմուշ տուր։ Պու էյալէթլէրտէ (եանի Անատօլուտա) պիր էյի հիւքիւմէթին թէէսիս ու թէէմինի իչիւն ճէմիի թէտապիրի լազըմէյի իճրա իթմէյի Զաթը հազրէթի բատիշահի քէնտիսի թէահհիւատ իթմիշ տիր։ Պու մուգավէլէտէն օլան մագսէտին սերիէն իճրասը իչիւն, Ինկիլթէրրա, Գըպրըս ճէզիրէսինին իսթիլա վէ իտարէսինէ թէչէպպիւս իյլէսիշ տիր։ Տէվլէթլէր իլէ օլան միւնասէպաթըմ ասսթանէ սուրէթտէ տիր։»

Աժանս Հավաս

Ս. Բէթէրսպուրկ 16. (ճումաա.) — Պու սապահ մէճհուլ իլ ահվալ իքի քիչի, Ս. Բէթէրսպուրկ դապլթա միւտիրինի բըվօլվեր իլէ պիր գաչ եէրինտէն ուրմուշլար տըր։ Եարալար աղբրամա տըր։

16. — Զապլթա միւտիրի, ալտըզը եարալարտան միթէէսսիրէն վէֆաթ իթտի։

(Գրալիչանընն նուութգունա տայիր Հավասըն կէօնտէրտիյի թէլէկրաֆ, Բէօթէր թէլէկրաֆընա բէք մութապէգ օլտուղունտան, տէրճինտէն սարքը նազար օլունուր։ Բարլամէնթօնուն թաթիլի, թըշրինի սանի 24 գատար տըր։)

Պոռ սապահ ալընան թէլէկրաֆլար

Բարիս 17. — Ճումհուրիյէթ թարաֆտարանընտան գայտը էօմրլէ Սէնաթօյա ազա պուլունան Մ. Ռընուար պու (ճումաա իրթէսի) սապահ վէֆաթ իթտի։

Լօնտրա 17. — Հիւքիւմէթ, թօրբիլ իլէ թօրբիլ վաբօրու իխրաճաթընա տայիր օլան մէմնուիյէթի լազմ իթտի։

Նիու Եորգ 16. — Մէմալիքի միճթէմաա Ամէրիգանընն պապը մահալէրինտէ, սարբլըգ թապիր օլունան իլէթ զուհուր իթմիշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Ցիւնքի կիւն Ավսթրիա իմբէրաթօրու հաշմէթլու Ֆրանսօա Յօզէֆ հազրէթլէրինին եէվմի մախսուսու օլմագ միւլապէսէսիյլէ, մապէյնի հիւմայուն իլէ ճանիպի Պապը Ալիտէն Ավսթրիա սէֆարէթխանէսինէ մէմուրու մախսուս կէօնտէրիլէրէք, բասիմէյի թէպրիք իթա վէ գարաղօլ սէֆայինի հիւմայունունտան թօբլար տախի էնտախթ իտիլէրէք գայիտէի մէրիէէի իհթիրամիեէ իճրա գըլընմըշ տըր։

— Իչլէրինտէ պիր բաբաս օլտուղու հալտէ օն իքի նէֆէրտէն սիւրէքքէպ պիր Սլավ գօմիթէսի Օտէսատան կէլիպ տօղրու Այա-Սթէֆանօստա ժէնէրալ Թօթլեպէնին նէզտինէ ազիմէթ իլլէմիշ իսէտէ, պունլարընն նէ մագսէտէ մէպնի կէլտիքլէրի նամալիմ օլտուղունու Վ՝էբն եազըեօր։

—Ցերսատէթ Ինկիլթէրրա սէֆիրի Սըր Լայարտ ճէնապլէրի մատամասը յա պէրապէր սէֆարէթ վաբօրունա բաքիպէն պիր իքի կիւնէ գատար Գըպրրսա ազիմէթ իտէճէյինի ճէրիտէի Հավատիս եազըեօր։

—Պօսնատա էհլը գըյամ ըսէսասընն քեաֆֆէսի պաչլարընա եէչիլ սարբգ վէ եախօտ չալ սարմագտա վէ գըրմըզը չաքէթ բօթուր կիյմէքտէ վէնէֆէրլէրէ քէչէ վէ եա եունտան մամուլ տիզիքլէր կիյտիրմէքտէ օլուպ, հաթթա սատատէթլու Հաֆըզ բաշա հազրէթլէրինէ եէչիլ սարբգ սարտըրմըշլար տըր։

Հաֆըզ բաշանընն Պօսնա սարայը էհլը գըյամը թարաֆընտան մէպուսէն Ավսթրիա գօմանտանը նէզտինէ ազիմէթլէ արզը իթաաթ իթտիքլէրինէ տայիր պունտան տան ագտէմ վէրիլէն խապէր հագգընտա ալտըզըմըզ մալիումաթա կէօրէ, բաշայի միւշարիլէյհ, մաեէթլէրինէ ըուէսայի էհլը գըյամատան պիր գաչ քիչի այարագ Ավսթրիա գօմանտանը նէզտինէ պիլ ազիմէ, Պօսնա սարայը էհլը գըյամը գօմիթէսինին տրզը իթաաթ իթմէք իւզրէ պիր գաչ կիւն մէհլ թալեպ իյլէտիյինի պէեան վէ պու մէհլ զարֆընտա Ավսթրիա ասքէրինին իլէրուլէմէմէսինի թէքլիֆ իյլէտիքտէ Ավսթրիա գօմանտանը, պու թալեպ պիր վագթթ գաղանմագ մագսէտինէ միւպթէնի օլտուղու ճէվապը յա ասլա իլէրուլէմէքտէն վազ կէչիմէեճէեինի թէպլիղ իթմիշ տիր։ (Վ՝էբն)

— Եինէ մէզքիւր զաղէթատա գգունտուղունա կէօրէ, Պաթումն օն պէշ կիւնէ գատար թախլիյէ օլունաճաղը իշիտիմիշ իսէ տէ, պու պապտէ ըէսմի պիր խապէրէ տէսթրէս օլունամամըշ տըր։

Պաթումիլէրուսինտէ վագի Լիվանատան պիր թէլէկրաֆ կէլմիշ վէ մաալինտէ, ահալինին հիչ պիր վագթթտա Ռուսիա թէպահյէթի թահթընա կիրմէյէճէյի վէ պէհէմէհալ իճապը օլունուրլար իսէ հիճրէթ իթմէք իւզրէ Մալթիա թարաֆլարընտա քէնտիլէրինէ մահալ թախսիս օլունմասը ըէճասընտա պուլունտուգլարը, վէ պունուն իչիւն մէպուսլար կէօնտէրիլէրի, մէսմուաթտան տըր։

— Պունտան էվվել պէրայի սէյահաթ Էվրօբայա ազիմէթ իթմիշ օլան Մբսբրը բրէնս Հալիմ բաշա հազրէթլէրի Թրիէսթէ վաբօրույա ճումաա կիւնիւ Տերսատէթէ միվասսէլէթ էյլէմիշ տիր։

— Ռումիլիա Բաթրիգի եօվակիմէֆէնտի ճումաա ագշամը Հէյպէլի ատատա վէֆաթ իտուպ, ճէնազէսի ճումաա իրթէսի կիւնիւ վաբօրու մախսուս իլէ Ֆէնէրէ նագլ օլունմուշ օլտուղունտան, տիւնքի կիւն խարիճիյէ միւսթէշարը Սավա բաշա վէ ատլիյէ միւսթէշարը Վահան էֆէնտի հազարաթբյա մէզահիպ միւտիրի Զիվեր պէյ էֆէնտի վէ թէչրիբաֆ մուավինի Ֆէրուխ էֆէնտի հազրը պուլունտուգլարը հալտէ, պիր պանտօ մուզիգա վէ պիր մրգտար ասաքիրի չահանէ իլէ ճէնազէ ալայը իճրա վէ Ֆէնէրտէն Պալըգլը յա նագլ օլունարագ, մէտֆէնի մախսուսունա տէֆն իտիլմիշ տիր։

— Մէհմէտ Ալի բաշա հազրէթլէրինին մէմուրէն Եունան հուտուտունա ազիմէթ իտէճէյինի Վ՝էբն ռիվայէթէն խապէր վէրիյօր։

—Գաբուտանը տէրեա Ահմէտ վէսիմ բաշա հազրէթլէրի էօնիմիզտէի բէնչէնպիհ կիւնիւ Հէյպէլի ատա մէքթէպի պահրիյէսինտէ ինկիլիզ տօնանմասը իմէրա վէ զապթանը նամընա օլարագ 60 քիչիլիք պիր զիաֆէթ վէրէճէք վէ պատէհու բագս իճրա օլունաճագ տըր։

Ավսթրիանքն Պօսնա իսթիլասը հագ-
դընտա Թայմըզըն միւթալասը։

Կերէք տիբլօմաթճա պաղը միւշ-քիլաթա վէ կերէք ահալինին շուրիշ վէ ինթիլալընա թէսատիւֆ իթմէյերէք, Պօսնա իսթիլասընա մուվաֆֆագ օլմադ, մէմուլ օլունուր պիր շէյ տէյիլ իտի։

Վագթին մինէլվագըթ հալը ինթիլալտա պուլունուպ, խազինէյէ հիչ վարիտաթ վերմէյէն պիր վիլայէթին աղբիրըզընտան Պաղը Ալիյի խէլաս իթմէյի, գօնկրէ պիր նէզաքէթ ատտ իթտի իսէ տէ, պէօյլէ պիր ճէսիմ վիլայէթ հիւքիւմէթինի էլտէն չըգարմագ տա բէք մէմնունն օլաճագ պիր շէյ տէյիլ իտի. պինաէն ալէյհ Պաղը Ալի պունուն թէէսիրինի թալէպտէ մազուր իտի։ Բէզալիք վիւքէլայը տէվէթին, Պօսնատա հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին պիր ալամէթի օլսուն գալմասընա մէսաի օլմալէրի թապիի իտի։ Վիւքէլա ինտինտէ Պօսնա վէ Հէրսէք հալա մէմալիքի շահանէտէն մատուտ օլուպ, Ավսթրիա ասքէրի եալընըզ զապթասըֆթը իլէ Պօսնայա տուխուլ իտէճէյինտէն, իատէի ասայիշ վէ իսթիրահէթ վուգու պուլտուղուանտէ կէրի կիտէճէք օլաճաղընտան, վիւքէլա տա իսթէրտի քի հէր վագըթ պունու մէյտանտա տէյէպիլսին։

Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի իտի քի, չու իսթիլանքն մուվագգաթ պիր շէյ օլտուղունու Ավսթրիայա իգբար իթտիրմէյէ վիւքէլա աշ չալըշմասը, հաթթա միւտտէթը իգամէթինի տախի թային իթտիրմէք, վէ պիլ ճիւմլէ մէմուրինի Օսմանիյէյի մէմուրիյէթլէրինտէ իպգա իթտիրմէք ուղրունա տախի աշ ղայրէթ կէօսթէրմէտի։ Վագտա Օսմանը տիբլօմաթլարընքն մէհարէթի, գօնթ Անտրասիյէ պու մագուլէ մուգավէլաթը գապուլ իթտիրմէյէ միւգթէտիր օլայըր, տիբլօմաթճա պէօյիւք պիր մուզաֆֆէրիյէթէ մաշհար օլմուշ օլուրուտու. լաքին գօնթ Անտրասի գօնկրէ գարարլարընա տայանը տուրտու, չիւնքի պու գարարտա Պօսնատա իատէյի սուլհ վէ ասայիշ հասըլ իթմէքտէն պաշգա պիր թէբլիֆ եօղուտու Ավսթրիայա։ Պինաէն ալէյհ քէնտիսինէ ումմում էվրօբատան արշ օլունմայան թէքլիֆլերէ Ավսթրիա բէք գօլայ մումանաաթ իտէպիլիպ, տէյէպիլիր իտի տէ քի, մատէմ քի չու խըզմէթ պանա իհալէ օլունտու, պէնարքըզ օնու սէրպէսթճէ վէ քէնտի պիլէրիմ կիպի էտա իթմէյէ մէճպուրում։ Վագտա ումմուրու իտարէյի վիլայէթէ էլեագ, պու գատար մէմուրլարընքն քէնտիսինէ տէ լուզումու օլմամագ օլամաղ ըտը, լաքին իսթէր իտի քի անկերտէն միւնասիպ կէօրտիւքլէրինի քէնտիսի ինթիխապ վէ քէնտիսի իպգա իթսին։ Տէվլէթը Ադիյէնին չու իսթիլա խուսուսունտա Ավսթրիատան հէր նէ էմնիյէթ թալէպ իթսէ, հագգը օլաճաղը կիպի, Ավսթրիանքն տա հարէքէթինտէ սէրպէսթ օլմասընը թալէպէ հագգը օլաճագտը։

Չիւնքի գօնկրէ գարարլարընքն ինֆաղընա Օսմանը էվվիայը ումմուրու թէրաֆընտան պաղը մէրթէպէ թէէնին իպրաղ օլունաճաղը մէմուլ օլունտուղու կիպի, Ավսթրիա ասքէրի իլերիլէտիքտէ ահալի թէրաֆընտան պիր չուրիշ վէ իսթիլալ զուհուր իտէճէյի տէ մէմուլ իտի։ Կէրէք Օսմանը մէմուրլարը վէ կերէք Պօսնատա օլան իսլամ միւթէպէրանը էյիտէն պիլիրլէր իտի քի, պու իսթիլա քէնտի հագգլարընտա պէօյիւք թէպտիլիքլէրէ սէպէպ օլաճագ, վէ ինսան գըսմընքն էն զիատտ արզու իթտիյի չէյ, եանի ղալէպէյի նուֆուզ քէնտիլէրինտէ գալմայաճագ։ Իմտի էվվէլա Հէրսէք մագարրը օլան Մօսթարտա զուհուրա կէլէն չէգավէթ խապէրի ալընտրգտա, պու չէհրէ մախսուս պիր շէյ իտի իսէ տէ պունու տույտուգտա քիմսէ թաճիւպ իթմէտի։ Էհլը գըյամընքն վալիյի իտամ իտիւպ, եէրինէ պիր պաշգասընքն նասպ իթտիյի էչիթիլտի։ Օսմանը մուսթահֆըզլէրինտէն իւչ ալայ ասքէր էհլը գըյամա տախիլ օլտուտէնիպ, տիկէր իւչ ալայ տախի Ավսթրիա հիւքիւմէթինէ տէխալէթ էթթիչ օլտուգլարընտան, պունլար ֆալմացիա հուտուտինէ տօղրու հարէքէթ իթտիլէր։

Ալաֆրանկա աղսթօսուն տէօրտիւնճիւ բազար կիւնիւ Ավսթրիա ասքէրի Մօսթարա տօղրու իլերիլէտիքտէ պէշ եիւզ գատար սիլահը էհլը գըյամ գարշըլարընա չգտը վէ պունլարտան պիր գաչը իտամ վէ պիր չօղու տախի էսիր օլմատըգճա, կէրի չէքիլմէտիլէր։

Էօթէտէ Պօսնա վատիսինի քէչիթ կէօնտէրիլէն պիր ալայ հիւսար սիվարիէրի տախի երինէ էհլը գըյամընքն մուխալիֆէթինէ թէսատիւֆ իթտիլէր։ Իբի մահալտէ պունլարընքն (հիւսարլարընքն) տուխուլի ըէտտ օլունտու վէ քիֆայէթ իտէճէք գատար գուվվէթլերի օլմատըղընտան կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր օլտուլար. լաքին քէնտի էօն գօլլարընա վասլ օլմագ իչիւն պիր պօղազտան կէչէճէքլէրինտէն օրատա բուսուտտա օլան էհլը գըյամտան, պիր օն գատար հիւսար գուրշուն իլէ վուրուլուպ թէլէֆ օլտուլար։ Պօսնանընքն սայըր էթրաֆլարընտա տախի Պօսնա իսլամ էհալիսի բէք ֆէնա հէբարէթ քէսպ իտիւպ, ճիւմլէթէն գըյամ իթմէք իւզրէ, եէկտիկէրինի թահրիք իթմէքտէ օլտուլար, պունուն իր ուճու Մթամպօլտա տըր տէյի խայը չայիալար տա զուհուրա կէլտի. լաքին հիւքիւմէթը Օսմանիյէտէն պու պապտէ պիր շիքեայէթ իթմէք գապլի տէյիլ տիր, վէ տօղրուսունու սէօյլէճէքսէք պիր թագըմ Օսմանը մէմուրլարընքն իտամը հիւքիւմէթին իսթիգամէթտէն այրըլմատըղընա էն պէօյիւք պիր իսպաթ տըր. հաթթա Մօսթար մութասարրըֆը էյէր էհլը գըյամ իլէ իւլֆէթտէ պուլունայը, օնլարընքն էլինտէն գաթլ օլունճայատաք քէնտինի ֆէտտա իթմէզ իտի։

Լաքին Վիէննա մուխալիրիմիզտէն եաղըլանա պագըլըբ իսէ պու գըյամ տա, հիւքիւմէթին խարբճընտա պաղը Մթամպօլտաքի էհլը նուֆուզտան օլանլարընքն բարմաղը վար ըմըշ, պունլար քէնտի թարաֆլարընտան պիր թագըմ խաֆի մէմուրլար կէօնտէրէրէք, ահալիյի թահրիք իթմիշլէր տիր զանն իտէրէք քի սույու պուլանտըրըրլար իսէ, Պապը Ալի իչիւն պուլանըգ սուտա պայրաղ ավլամագ տահա գօյայ օլաճագ. էյէր ֆիքր պու իսէ, ֆէնա տէրճէտտէ տլտանմըշ օլտուգլարընա եագընտա իսկեաթ օլուրլար. Ավսթրիա ասքէրինէ գարշը կէլմէք, Ավսթրիայը տահա զիատտ պիր շիտտէթ կէօսթէրմէյէ մէճպուր իթմէք տիր, վէ Օսմանը տէվլէթինին շու հալինտէ ըղթըրապը մէվճուտ տայրէսինի տահա զիատտ թէվսի իթմէք տիր։

Պաղը Ալիտէ ասհապը ֆէթանէթ վէ պասիրէթտէն օլանլարըբէք Ալա ֆէհմ իտէպիլիրլեր քի պէօյլէ պէյհիւտտէ պիր մուգավէմէթ տահա տէվամ իտէրսէ, հիչ պիր շէյ գաղանամայըպ հաթթա հէր շէյի զայպ իտէպիլիրլեր։ Լաքին շու գըյամընքն ասըլ վէ թապիի սէպէպի, պիր թագըմ իսլամ Պօչնագլարընքն ճարի օլան զալէպէյի նուֆուզլարընը զայպ իթմէմէք իչիւն օլտուղու աշիքեար տըր, պունլար հէմ զայէթ գուվվէթլի պիր ճինս տիր, հէմ տէ զայէթ գավի միւսլիման տըր. պունլար վագթը իլէ քէնտի էմլաքլէրինի էլտէն չըգարմամագ իչիւն թիւրք օլմուշ տուրլար տէնիր։ Լաքին հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ տէ պունլար սայիր թէպտայը Շահանէտէն աշաղը գալըր միւսլիմանլերտէն տէյիլլեր տիր։ Պունլար Ռումէլիինին սայըր թէրաֆլարընտա օլան իսլամ տինտաշլարընտան աղբգ օլտուգլարը հալտէ տախի, քէնտիլերի կիպի սահիպի նուֆուզ պիր իսլամ թագըմը սայիր հիչ պիր մահալտէ կէօրիլմէմիշ տիր. պունլար խրիսթիյան բայալարընը ֆէվգէլատէ իթտաթլա քէնտի ալթլարընա ալտրգլարը հալտէ, քէնտի լերի տէ Մթամպոլ հիւքիւմէթինէ օ գատար միւթի տէյիլ իտիլեր, վէ էօթէտէն պէրու Պօսնանընքն իսթիլալտան խալի օլամատըղընքն ասըլ սէպէպի տախի պու իտի։

Լաքին չիմտի իշլեր պիբթիւն պիւթիւնէ պաշգա պիր սիւրէթ քէսպ իթտի։ Պիր պէօյիւք տէվլէթ ասքէրի, հէմ իատէի սուլհ վէ ասայիշէ մէմուր թային օլունտու, հէմ տէ պուրալարտա լաղըմ կէլէն թանզիմաթ վէ ըսլահաթը իճրա իթմէյէ. չուրիշ վէ գըյամ իսէ, պունլարընքն ճիւմլէսինի մէն իտէճէք հարէքէթլեր տիր քի Ավսթրիանքն նամուսունա տօղունուր։

Լաքին մէզհէպճէ հէր նէվի թազէիգաթ մահվ վէ իղալէ գըլընմատըգճա, իատէի սուլհ գապլի տէյիլ տիր, քէզալիք իսլամ խրիսթիան գանուն մուվաճէհէսինտէ միւսալի օլմատըգճա, վէ մէհքէմէլէրտէ իլամ սաթքն ալմագ վէ ֆիքամ սաթմագ ատէթլէրի քիւլլէն զայլ օլմատըգճա, երինէ սուլհ գապլի տէյիլ տիր։ Շիւպհէսիզ պու մագուլէ ըսլահաթ ,է սկիտէն գալմա բէք չօղ մէնֆաաթլարա մուզիրր օլաճագ վէ բէք չօղ քիմէսնէլէրին մէնֆիինէ տօղունաճագ. պու հալտէ պաղը իսլամլարընքն ագբլա իսէ, քէնտի մէնֆաաթ վէ նէֆսանիյէթլէրինէ թապի օլարագ, ալէլ ամեա մուխալիֆէթ հարէքէթլերի կէօսթէրէճէքլերինէ թաճիւպ օլունմագ։ Քէզալիք Ավսթրիա մէմուրլերի պու մագուլէ պիր հիսսի թապիիտէ պաղը մէրթէպէ միւսաատէլէր տէ կէօսթէրէճէքլեր տիր. լաքին իսլամլար չօղ եանընքըրլար էյէր զանն իտէրէրսէ քի, Ավսթրիանքն քէնտիլերինէ օլան պու սըյանէթի, էվվելքի կիպի խրիսթիանլարը հիւքմ վէ ճէպրլերի ալթընա ալմայա քէնտիլերինէ պիր եէնի գուվվէթ օլաճագ. Ավսթրիալլար պէօյլէ պիր խաթատա պուլունամազլար. Վիէննա հիւքիւմէթի մէզահիպի միւխթէլիֆէյի պիր պիրի իլէ իմթիզաճ իթտիրմէյէ չօգտան ալըշգագտը. հաթթա պաշընա կէլէն պիր չօգ պէղիյէլերտէն տախի միւթէնիպպիհ օլուպ, մէզհէպ սէրպէսթիյէթինին նէտէն իպարէթ օլտուղունու քիմսէյէ սօրմագ։ Գաթօլիք տէվլէթլերտէ էօյլէ պիր տէվլէթ տահա եօգ տուր քի, շարգ քիլիսէսինէ օ գատար նէվազիշ վէ օ գատար թէվէճճիւհ կէօսթէրմիշ օլսուն. Պօսնա խրիսթիանլարընքն էքսէրիյէթի իսէ շարգ քիլիսէսինէ թապի օլտուգլարը մալիւմ տիւր. Ավսթրիա կէրէք իսլամլարը վէ կէրէք պու խրիսթիանլարը շիւպհէսիզ պիր միւսավաթը ասքէրիյէ մագամընտա օլան միւսավաթտա թուսթաճագ տըր։

Էյէր պիր մէզհէպին Ավսթրիատան տահա զիատտ պիր թէվճճիւհ կէօրմէյէ իսթիհգագը օլաճագ իսէ, օ տա գաթօլիք մէզհէպի տիր. չունքի օնլարընը պու մագուլէ պիր հիմայէթէ պաշգաճա պիր հագգլարը վար, չու քի էվվէլա աղբգ տըրլար, վէ սանիյէն ռուհանի կիրուհլերի Ռում քիլիսէ թագըմընտան տահա զիատտ ագբլը մալիւմաթը վէ թէրպիյէլի տիրլեր։

Պունլարընքն Սերբիսգօպօսու օլան մենսինեօր Մթօսսայէր հէմ ագբլը հէմ պուլունտուղու մէսնէտը բէֆիինէ լայգմ կէլէն ֆէզայիլ իլէ մութթասբֆ պիր զաթ տըր։

Պու զաթ էլպէթթէ իսթէր քի պիր գաթօլիք տէվլէթի Պօսնատա նուֆուզու օլսուն, պաշգա պիր սէպէպլէ օլմասա տախի, Պօսնա ահալիսինին պիր թագըմ մէզալիմի միւզմէնէտէն գուրթուլմասը տախի պու ատամընը զիհնինի թահրիք իթմէյէ վէսիլէի քէաֆիյէ տիր։

Լաքին իսլամատան էհլը բրզ օլանլար զայէթ էմին օլապիլիրլեր քի, Ավսթրիանքն պու իսթիլասը տախի քէնտիլերինէ պիր պէօյիւք գտղանճ օլապիլիր։ Պունլար մէզհէպլերինճէ էօթէտէն պէրու նէ տէրէճէ սէրպէսթ իսէլեր, չիմտի տահա զիատտ սէրպէսթ օլաբիլիր օլտուգլարը չէօյլէ տուրսուն, ճան վէ մալ վէ բրզճա տախի օ տէրէճէ էմին օլապիլիրլեր քի, պիր գաչ տէհրտէն պէրու օ էմնիյէթի կէօրմէմիշլեր տիր։

Էմլաք սահիպի իսլամ Պօչնագլարընքն, Ավսթրիա իսթիլա ասքէրինի խօշ մուամէլէ իլէ գապուլ իթթիֆաքլերինէ պագբլը իսէ, օնլար տա պունուն պէօյլէ օլաճաղընա իսկեաթ օլմուշլար տէյի զանընը գավի հասըլ օլուր։

Եւրօբա իսէ, պու մագուլէ պիր իսթիլայը պէօյիւք պիր նիմէթ ատտ իթմէքտէ տիր։ Ավսթրիա մէմալիքինտէ իբի եիւզ պինտէն միւթէճավուզ Պօչնագ մուհաճիրլերի օլտուղունտան, պաշգա պիր եօլ իլէ պունլարը վէթանլարընա ավտէթ իթտիրմէք գապլի օլամայաճագ իտի։ Քէզալիք իբի ճէնկեավէր գավմընպիր պիրի իլէ տայիմի պիր միւտալէհէտ պուլունմալարը, ճիհէթը ախէրլէ միւմքին տէյիլ իտի. նիհայէթ Պալգան նիմ ճէզիրէսինտէ զարպ մէտէնիյէթինին հուսուլ վէ թաամիմի, Ավսթրիատան պաշգա հիչ պիր հիւքիւմէթին եաբաճաղը չէյ տէյիլ իտի։ Սլավ սէլի իբի ճիհէթլէ էւրօբա իզզերինէ թուղեան իթմէքտէ օլտուղունտան, պաշգա հիչ պիր թէտպիր իլէ պու Սլավ սէլի էօնիւնէ կիրիլէմէզ իտի։ Պատազին Ռումէլիատէքի թիւրքիանընքն համիսի, Ավսթրիա տէվլէթի օլաճագ տըր. իսթէր պունուն իչիւն Օսմանը իլէ պիր մուգավէլէնամէ թանզիմինէ մուվաֆֆագ օլսուն իսթէր օլմասընը, պու քէնտիսի իլէ Պաղը Ալիյէ միւթաալիգ պիր մատտ տիր. Սլավ սէլինին էօնիւնէ կէրիլմէքլիյի իպթիտա ինկիլիզ գապինէթի քէնտիսինէ ֆպիր արզ ադիմ ատտ իթմիշ իտի, չիմտի պու աղբը եիւքիւն բէք պէօյիւք պիր գըսմընը Ավսթրիա քէնտի իւզերինէ ալմըշ օլտու։

Պունուն Մաճարլարա տախի նէ տէրէճէ պիր թէէսիրի օլմուշ օլտուղու աղիմ տրգգաթա շայան տըր։

Պունտան պիր գաչ մահ ագտէմ Ավսթրիանքն Հէրսէք վէ Պօսնայը իսթիլա իթմէսինէ գարը Մաճարլարտան զիյատտ չիտտէթ վէ մուխալիֆէթ կէօսթէրէն պիր գավմ տահա եօղուտու. չունքի Սլավ անասրը զաթէն Ավսթրիատա գուվվէթլի օլուպ, պունլարա պիր եէնի գուվվէթ տահա իլավէտի, Մաճար նուֆուզունուն քէսրինէ մուճիպ օլուր տէյի Մաճարլար պէօյիւք խէվֆ վէ ֆիւթուր իչինտէ իտիլեր։ Օսմանը-յա Մաճարտան զիյատտ մուհիպ վէ խիւլիսքեար պիր միլէթ տահա եօղուտու. Օսմանլընքն հէր ֆիւթուհաթընտա, բէչթատա էսիմ տօնանմալար իլէ չէհրայինլեր իճրա օլունուր իտի։ Լաքին չիմտի Ավսթրիա օրտուլարը Պօսնա հուտուտինի թէճավուզ իթտիքտէ, Մաճարլարտա պիւթիւն պիւթիւնէ պիր թէպտիլիք վագի օլտու։ Հիչ պիր աղբը բրօթէսթօ իլէ Ավսթրիա հիւքիւմէթի թաստի օլունմասը, Մաճարլարտան բէք բէք պիր բույի ինֆաալ վէ իղպիրար կէօսթէրիլէպիլտի. լաքին չիմտի աշնայաճագլար քի, կերէք քէնտիլերի Մաճարլարա վէ կերէք սայըր պիլ ճիւմլէ Ավսթրիա թէպաալէրինէ էն պէօյիւք էմնիյէթ պու իսթիլա տըր։

Վագտա 1849 տա, Մաճարլար Ռուստան ֆէնա պիր տայագ եէտիքլէրինաէն, բօլիթիգալարը տայիմա Ռուսիայա պիր ատտավէթ վէ պիր խուսուսմէթ։ բօլիթիգասը տըր. վէ Պալգան նիմ ճէզիրէսինտէ տայիմա Ռուսիա նուֆուզունու գըրմագ արզուսու տուր. լաքին չիմտի քի Ավսթրիա Պօսնա վէ Հէրսէքտէ պայրաղընը տիքի վէրտի, չիմտի Մաճարլար իսկեաթ օլապիլիրլեր քի, Ավսթրիանքն քէնտիլերինտէն զիատտ պիր ըէգապէթի օլաճագ տըր Ռուսիայա, վէ Ռուսիա թէճավուզաթընա պիր քէչիտէյի սէտտը մումանաաթ իտէն օլապիլիր իսէ օ տա Ավսթրիա օլաճագ տըր։

Մաճարլար չունա տա իսկեաթ օլուրլար զանն իտէրիզ քի մատէմ քի Օսմանը Ռուսիա իւզերինէ թէքմիլ պիր զալէպէ իտէմէտի, չու հալտէ էն ալա վէ մուէսսիր պիր թէտպիր Ռումէլիատէ Մթամպոլ ճատտէսինտէ պիր պէօյիւք հիւքիւմէթ պուլունմասը տըր, ամմա պու հիւքիւմէթ Մաճար ըմըշ եա Ավսթրիա ըմըշ, օնտա հիչ պիր պէիս եօգ տուրի։

—

Ռուսիանքն Ագղանիսթանա տօղրու իլերիլէմէսի ինկիլիզ հինտիսթանընա խայը թէլաշ հասըլ իթտիյինտէն, Գըպրըստա օլան Հինտ ասքէրի հոկտեմբեր այընքն իպթիտալէրինտէ Հինտիսթանա կէրի կէօնտէրիլէճէք օլուպ, չիմտիտէն թէտարիքեաթը կէօրիւլմէքտէ տիր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Թարսուս մուխպիրիմիզտէն աթիտէքի մէքթուպու ալմըշը տըր։

Թարսուս, 22 Թէմմուզ 78

. . . . . .

Կէչէլիմ Իրան մէսէլէսինէ։

Մայիս 8 Թարիխտէ հէքիմլէրտէն ալընան բաբօրթօ վէ հէմճիվար միւթէպէր թիւճճարլարտան ալընան չէհատէթնամէ վէ տարպ օլան խօճա Նաում ճէնապլէրինին իսթիտասը վէ պիր տէ պանա պաղըշլա տէյի գուրթարմահա կիտէն խօճա Ապտօ գասապճը թարաֆընտան պիր իսթիտա վէ պիր չահատէթնամէ, պու էվրագլարը քեաֆֆէսի պիր պօղչէ օլարագ իբի մէքթուպ տա թարուստա պուլունան կէրէք էրմէնի գաթօլիքի կէրէք Մարոնի գաթօլիքի բուհպանլարընտան վէ պիր մէքթուպ տա տարպ օլան խօճա Նաում թարաֆընտան օլարագ, Սթամպօլտա գաթօլիք բաթրիքխանէսինէ վէ լէֆֆ օլան իսթիտա վէ սայիրէ պաշ վէքիլ հաղրէթլէրինէ բաթրիգ մարիֆէթի իլէ թագտիմ օլունմասը իչար օլունմուշ իտի. պու անէ տէկին նէ պու թարաֆտան վէ նէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան պիր նէթիճէ մէյտանա չըգմամըշ տըր. չիւնքի Ատանա վալիսինէ արզ օլունտուղունտա, գօնսօլօս վուգուաթը օլտուղու ճիհէթիյլէ Ատանա վալիսի թահրիրաթը օլ տախի Պապը Ալիեէ իչար իթմիշ իտի։

Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի չիմտիեէ տէկին պիր նէթիճէ հասըլ օլմամըշ տըր. օլ թարաֆլարը պիլէմէմ, ֆագաթ պուրասընտա էրմէնի միլլէթիմիզտէ մուհապէթ օլմայըպ, Բում Գաթօլիդ վէ սայիր միլլէթլէրտէ օլան մուհապէթէ սէվգինիրիմ։ Ամէպա նէ՝ սէպէպէ մէպնի Բաթրիգ հաղրէթլէրի պու անէ տէկին պիր ճէվապ վէրմէմիշ տիր. չու թէէխխիւր հէր նէ սէպէպէ տէ մէպնի օլա, բաթրիգի միւշարիլէյհ հաղրէթլէրինին նաղարը տըգգաթը խասսէթէն ըէճա օլունուր։

ՏԻՎԱՆԸ ՀԱՐՊ

ՍԻՒԼԷՄԱՆ ԲԱՇԱՆԸՆ ՄՈՒՀԱՐԷՄԷՍԻ

ՐԷԻՍ ՍԱՄԻՀ ԲԱՇԱ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ԻՃԹԻՄԱ

(29 Հազէրան, ԲԷՆՂԷՆԳԻ.)

Ըէ՝ բաշա. — Կէչէն կիւնքի իսթիճվապտա, Ըէուֆ բաշանըն օլ հէվալիտէ տիւշմէն պուլունտուղունա տայիր մալիւմաթ վիրմէսի ճիհէթիյլէ. իշարէլերինէ էմնիյէթէն հարէքէթ իթթիրիլմէսինէ գարար վէրիմիշ իտի տէյի պույուրտունուղ իտի. հալ պու քի Ըէուֆ բաշա հաղրէթլէրի տիւշմէնին քիւլիյէթլի պուլունտուղունու 11 Թէմմուզ սէնէ 93 Թարիխլի Թէլէկրաֆնամէսինտէ եաղըեօր. իշթէ Թէլէկրաֆ տա պու տուր։

Սէ-ըէրը Ըէնէրալ.

Շիմտի պիր պաշգա իշ զուհուր իթտի. պու ագշամ խային քէօյիւ Թարաֆընտան կէլէն պիր իսլամըն իֆատէսինէ նազարէն, տիւշմէն քիւլիյէթլի ասքէրինէ եէրլի Պուլկարլարըն տախի իլավէսկյլ, Իսլիմկյէ վէ Եանպօլու Թարաֆլարընա կիտէմէք իմիշ. պիր Թարաֆտան տա Գազաղանտա պուլունան միրալայ Ահմէտ պէյ տիւշմէնին վիչրէ վէ վասինի Թարաֆլարընտան կէչիպ Իսլիմկյէեէ կէթմէք նիյէթինտէ պուլունտուղունու, վէ Դազանա տէօրթ սաաթ մէսաֆէյէ գատար եաղլաշտըղընը պէեան իլէ, թօր վէ մէքեարը հայվանաթընէն նէթիշտիրիլմէսինի, վէ ասքէր կէօնտէրիլմէսինի եաղըեօր. մալիւմ ալինիպ տիր քի, Եանպօլու ճիհէթլէրինտէ գուվվէի ասքէրիեէմիզ մէֆգուտ օլուպ, մաաղալլահ տիւշմէն պիր քէրրէ օրալարա Թէճավուզ իտէր իսկ, Շումնունուն խաթթը բիւճաթընը գաթ իտէճէյի կիպի, օրալարտան տօղրուճա Դբրգ քիլիսէ վէ Լիւլէ Պուրկազ Թարիգինտէ պուլունաճաղը, վէ պու մանօվրանըն նէթիճէսինտէն վէխամէթ մէլհուլ իտիւկինի արզ իլէ պէրապէր, օրալարընը տախի պօչ պըրաղըլմասը միւքին տէյիլ տիր զանն իտէրիմ. պուրալարտա պուլունան գուվվէի մէվճուտէ չիմտիքի հալտէ տիւշմէնին Պալգանտան այրըլմասընա մանի օլույօր, հալ պու քի օրալարտա հիչ պիր չէյիմիզ օլմատըղընտան, իշթէ պուրասընը տիւշիւնմէք լազըմ տըր, էֆէնտիմիզ։

Սէ-էյման բաշա. — Պու Թէլէկրաֆա օն պիր Թէմմուզ Թարիխլի ճէվապըմ վար, վէ պու ճէվապըմ Ըէուֆ բաշա հաղրէթէրիյլէ միւլագաթմըզտան տահա էվվէլ վերիմիշ տիր. Ըէուֆ բաշա հաղրէթլերի չիմտի օգունան Թէլէկրաֆը պէնտէնիղէ եաղտըգլարը վաղըթ, քէնտիլէրինին էֆքեարը եէնի Զաղարայը Թէրք իլէ Թըրնօվա սթասիօնունա կէլմէք իտի։ Թըրնօվա սթասիօնունա կէլմէլերինէ վէ եէնի Զաղարանըն Թէրքինէ մագամը սէրասքէրիտէն միւսաատ կէօրմէտի, վէ հաթթա մագամը սէրասքէրինին օն պիր Թէմմուզ Թարիխյէ չու Թէլէկրաֆը վարիտ օլմուշ տուր։

«Եէնի Զաղարանըն ԹուԹուլմասը էյզէմտիր. պունուն Թէարուզի հարէքէթ իչիւն տախի մետարը էճնիյէթ օլաճաղը տէրքեար տըր. Եէնի Զաղարա ֆըրգասը Թահթը գօմանտայի այիյէլերինտէ պուլունտուղունտան հէր նասըլ Թէնսիպ պույրուլուր իսկ Ըէուֆ բաշայա օնա կէօրէ էմրը դաթի վէրիլմէսի մէնուԹը ըէյը ալիլերի տիր» իլա ախիրի։

Իշթէ օ Թարիխլէ եաղըլան Թէլէկրաֆտան տա անլաշըլաճաղը վէճհ իլէ, Ըէուֆ բաշա հաղրէթլերի պունու եաղտըգլարը վաղըթտա միւրատլարը Թըրնօվա սթասիօնունա կէլմէք իտի. վէ պէնտէնիղ քէնտիլէրինէ երինէ 11 Թէմմուզ Թարիխի իլէ չու ճէվապը եաղտըմ։ (Թէլէկրաֆը դրաաթ իտէր։)

Սէ-ըէրը Ըէնէրալ

«Տիւշմէնին հարէքէթի հագգընտաքի ըիվայէթ սահիհ օլսա պիլէ մատամ քի գուվվէի ալիյէլերինտէն պիր մըգտար իֆրազ իլէ օ ճիհէթէ կէօնտէրմէք միմքին տէյիլ տիր, էլտէն նէ՞ կէլիր, Շումնունուն խաթթը բիճաթընըն մուհաֆազասընը Մէհմէտ Ալի բաշա հաղրէթլերի էլպէթթէ տէրիւհտէ պույուրուրլար. տիւշմէնին Դբրգ քիլիսէ վէ Լիւլէ Պուրղազ Թարաֆընտա իլէրիլէմէսի միւմքին իսկ տէ, ինչալլահ Դբզանլըգ իսթիրտատընտան սօնրա, պիզ տէ արգասը սըրա կիտէրիզ, վէ էյէր չիմտի պու մեվգիի ատիտէնին մուհաֆազասը գաստը իլէ էլտէքի գուվվէթի թէֆրիզ իտէճէք օլուրսադ։ Նէթիճէսի պիզիմ իչիւն մէհլէքէ թէհլէ վէ իտատ իտէր. իքի իչ կիւնտէն եանի հարէքէթիմիզտէն սօնրա ճէնապը հադ մուվաֆֆագըյէթ իհսան իտէր իսկ պունլարըն հիչ հիւքմիւ գալմազ զանընտա պուլունտուղումու արզ իտտերիմ», տէտիմ, վէ Ըէուֆ բաշա հաղրէթլերինին եաղտըգլարը եօգարըքի թէլէկրաֆտան մէրամլարը խային պօղազընտան տիւշմէն կէլիեօր. Իսլիմկյէ վէ Եանպօլու թարաֆլարընա կիտէճէք սուրէթինի կէօսթէրմէք իտի, սօնրա պէնտէնիղ շու ճէվապը եաղտըմ, սօնրա տա քէնտիլերի իլէ միւլագաթ իթտիք. պու միւլագաթ օն պէչ Թէմմուզ Թարիխինտէ վագը օլտու. եանի պու Թէլէկրաֆը եաղտըգլարընտան տէօրթ կիւն սօնրա միւլագաթ իթտիք. հէյնի միւլագատա օ տիւշմէնին խային պօղազընտան կէչիպ, Իսլիմկյէ վէ Եանպօլու Թարաֆընա Թաարրուզ իթմէքտէ օլտուղու ըիվայէթինին էսասսըզլըղը անլաշըլտը, չիւնքի Ըէուֆ բաշա հաղրէթլերի Իսլիմկյէ վէ Եանպօլու Թարիգի իլէ մուխապէրէ իտէրլէր իտի. հաթթա էյէր Եանպօլու վէ Իսլիմկյէ Թարաֆլարընա եաղտըգլարը կիպի, տիւշմէն կէչմիշ օլսա իտի, Թէլէկրաֆ իլէ մուխապէրէլերի միւմքին օլմազ ը-տը. պու ըիվայէթ օ կիւն իչիւն արաճիֆ գապիլինտէն իտի, վէ պէնտէնիղլէ 15 Թէմմուզ Թարիխինտէ միւլագաթ իթտիքլերի վագըթտա, պէօյլէ Եէնի Զաղարա գարշըսընտա քիւլիյէթլի տիւշմէն կէլտի տէմէտի։ Տիւշմէնին քիւլիյէթի Էսկի Զաղարա իւզերինտէ տիր տէյի վէրտիքլերի մալիւմաթա պինայի հարէքէթ օլունտու. Սթամպօլ տախի Ըէուֆ բաշանըն ըիվայէթի վէ արզ իթտիյի մալիւմաթը իւզերինէ էմր վէրիյօրուտու. պէնտէնիղ տէ հարէքէթիմի օ մալիւմաթա թաթպիգ իտիյօրտում, պունուն իչիւն պույուրտուղունուղ թէլէկրաֆ մէտարը սիւալ օլմազ. լաքին Ըէուֆ բաշա 17 Թէմմուզ Թարիխինտէ քի Եէնի Զաղարատան հարէքէթ պույուրտուղլարը կիւն տիւր, օ կիճէտէ Իսլիմկյէ միւթէսարրըֆ վէքիլի Նաֆիզ պէյ քէնտիսինէ եարը տիւշմէն Եէնի Զաղարայը պատաճաղընը իսթար իթտի, վէ միւշարիլէյհէ պէօյլէ պիր Թէլէկրաֆ կէլտի, լաքին անըն սիւրէթի պէնտէնիղտէ եօգ տուր. պու Թէլէկրաֆը քէնտիլերի ալտրգլարը հալտէ, հէվալէի սէմմ իթմէմիշլէր. Եէնի Զաղարայա իւչ Թապուր պրագարագ Էսկի Զաղարայա հարէքէթ իթմիշլէր, վէ մուգատտէմճէ արզ իթտիյիմ վէճհլէ, հարէքէթլերինտէն իւչ չարեէք կէչէր կէչմէզ, տիւշմէն կէլիպ Եէնի Զաղարայը իսթիլա իթմիշ, հալ պու քի Եէնի Զաղարա պիր օվատա տըր, տիւշմէն իւչ չարիէք տէյիլ պիր պուչուգ սաաթ մէսաֆէտէն կէօրինիւր. իհթիմալ քի Ըէուֆ բաշա տիւշմէնի կէօրտիւյիւ հալտէ պիլէ Եէնի Զաղարայը Թէրք իթմիշ օլսուն. ֆարզ իտէլիմ քի Եէնի Զաղարա քէօր պիր մէմլէքէթ տիր. շըմէնտֆերին էհէմմիյէթինի տիւշինմէտի մի. Եէնի Զաղարատա եալընըզ իւչ թապուր Թէրք իթտիլէր. պէնիմ օ վագբթ հաիզ օլտուղում գօմանտանլըգ սրֆաթը իլէ Ըէուֆ բաշա Եէնի Զաղարայը հէմ ագշամտան իխթար օլունտուղու, վէ հէմ տէ տիւշմէնին Գարաճա տաղտան կէլտիյինի կէօղիւ իլէ կէօրտիյիւ հալտէ, վէ պա խուսուս արգասընտան սիւարիլեր տէ էթիշտիրմիշլեր. պունու խապէր ալտրզը կիպի մուհաֆազասընա շըթապ իթմէյէպ, ալտրգլարը էմրին խիլաֆընա օլարագ չօսէտէն իլերիլէմէլերի ասքերճէ էն պէօյիւք մէսուլիյէթի տավէթ իտէր պիր հալ տըր։

Ըէ՝ բաշա. — Ըէուֆ բաշա թահգըգաթընը պիտիրմիշ իտի, վէ Ըէուֆ բաշա ֆըրգասը օրատան հարէքէթ իտէր իթմէզ, տիւշմէն քիւլիյէթ իւզրէ Եէնի Զաղարայա հիճճիմ իթտի տէյի պույուրտուղունա պագբըրսա, Ըէուֆ բաշանըն թահգըգաթ վէ մալիւմաթը սահիհ տիմէք օլմազմը։ (Տեվամ)

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔԲԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Էսկի Զաղարա Թէքբար Օսմանլըտան զապթ օլունուր.

(322 նու մէրօտան տէվամ)

տան, բէք ֆէնա պիր հալտէ իտի. պու ճիւմլէ իլէ պունլարա անճագ իւչ տէօրթ սաաթ բահաթ վէրտիրիլէպիլիպ Եէնէ ճէնկէ սալտըրըլտըլար. պու պապտէ ասքէրէ բէք չօգ նուԹգլար իտիլիպ, վէ բատիշահ վէ վէԹան ուղրունա էօլէնլէրին չէհատէթ չէրէֆինէ նայիլ օլաճագլարը եատ օլունարագ, պունլարտա պիր պէօյիւք ճէսարէթ վէ ղայրէթ հասըլ իտիլտի։

Պուլկարլար ֆէվգէլատէ պիր չէճաաթլա Օսմանլը ասքէրինի գարշըլայըպ, իլք հիճճիմլէրինէ էյի տայանտըլար, լաքին սօղրատան Ըէճէպ բաշանըն արգալարընը չէվիրիյօր օլտուղունու աղնատըգտա, հէպսի պիրտէն գըլըճտան կէչմէք Թէհլիքէսինէ տիւշար օլմամագ իւզրէ գաչմայա պաշլատըլար, վէ տօղրուսու պու խուսուստա Ռուսլար տա գարտաշլարը մագամընտա օլան Պուլկարլարընը Թէհլիքէսինի կէօրմէզլիքտէն կէլիպ, եարտըմլարընա եէթիշմէտիլեր, վէ եալընըզ քէնտիլերինի գուրթարմայա չալըշըլար։ Ռուսլար միճճիդէ նէվինտէն օլան պիր վուգուաթյա Էսկի Զաղարատա Թէքմիլ պիր խարապկյէթտէն գուրթուլապիլտիլեր։ Պու շէհրին էն պէօյիւք սօգաղը աթէշ փչինտէ օլտուղունտան, Օսմանլընընն պէօյիւք գօլու պու սօգագտան կէչիպ տէ Ռուսլարը արգատան վուրամատըլար վէ Ռուսլար եալընըզ էօնլէրինտէ օլան Ըէճէպ բաշա իլէ ուղրաշըպ, տէօրթտէ պիրինի Թէլէֆ իտէրէք, կիւճ իլէ քէնտիլերինի գուրթարապիլտիլեր։

Սամարա վիլայէթինտէն պու ֆըրգայա վէրիլէն իշլեմէ աղըր պիր պայրագ, պու Էսկի Զաղարատա օլան Թապուրուն էյինտէ իտի. իւչ պայրագտար զապիթ վուրուլուպ էօլտիլեր. ճէսուր գայիմագամ Դալիթին պայրաղը էլինէ ալըպ, օնուն իլէ ասքէրի էթրաֆընա Թօրլամագ իսթէտի իսկ, օ տախի վուրուլտու տիւշտիւ, պիր գաչ պայրագտար տահա պէօյլէ Թէլէֆ օլտուլար, Նիհայէթ Թօմաս Թիմօթէյէֆ նամ պիր զապիթ պայրաղը ալըպ սելամէթէ չըդարտը։

Էսկի Զաղարանընն պիչարէ ահալիսի, Պուլկար վէ Ռուս ասքէրինին պու վէճհ իլէ ֆիրարընը կէօրտիւքտէ, Թիւրքլերին էլէրինէ տիւշերլեր իսկ պաշլարընա նէ կէլեճէյինի տիւշիւնիպ, օնլար տա գաչմայա չալըշըլար. լաքին Ըէճէպ բաշանընն ասքէրի հէր Թէրաֆը գարշամըշ օլտուղունտան, պունլարը էինէ շէհիրէ Թըդատըլար։

Պիչարելեր մէճպուր օլտուլար էվլերինէ սըղընմայա վէ պաշլարընա կէլէճէյինի պիլիպ, պարէմ ճանլարընը պէտէհավայա սաթմամագ իւզրէ քէնտիլերինի մէթրիսէ ալտըրլար։

Պէյհիւտէ զահմէթ, հաթթա Օսմանլըլար պունու վէսիլէ իթտիլեր հիճճիմլէրինէ, պիր գաչ կիւլլէ քէրբիճ էվլերի տէվիրիպ, սաման եըղըլը չաթըլարընը ալէվլենտիրտի, վէ եանկընտան դաչան գըլըճա տիւշտիւ։ Պիր սաաթ պին գատար Օսմանլըյա գարշը գօյտուղտան սօղրա, արթըգ չարելերի թիւքենպ վէ տայանամայըպ, էօմրլերինէ գէյբլմամագ չարթը իլէ թէսլիմ օլուրլար իսկ տէ, պիրտէն պիրէ շէհրէ պաշդա իսլամլար հիճճիմ իտիպ, հէպսի գըլըճտան կէչիրիլտիլեր։

Գարբլար վէ չօճուգլար իսկ՝ էմին մահալ գանն իտէրէք քիլիսելերէ տօպմուշլար քըր, պունլարտան տա քիմսէ գուրթուլմատը։

Նիհայէթ Սիւլէյման բաշանընն քէնտի բարօրթօսունա պէեան իթտիյի վէճհլէ պու Էսկի Զաղարատա թէլէֆ օլանլարընն ատէտի պին սէքիզ եիւզէ պալիղ օլմուշ տուր։

Իսլամ միլթէպերանը քի, Ռուսլար Էսկի Զաղարայա կէլտիքտէ, գաչըպ պաշը պօղուգլար իլէ պիրլէշմիշլեր իտի, եինէ անլեր իլէ շէհրէ ավտէթ իթտիքտէ նէրէտէ Պուլկար վար իսկ՝ իլա զէնկին Թագըմընը, զօրպալար պունլար տըր տէյի, պաշը պօղուգլարա իրայէ իթտիլեր։

Պու պապտէ Էրօրա մուհարբերլերի չէրքէս վէ պաշը պօղուգլարտան Պուլկարլարա իճրա օլունան վահշիյաթ հագգընտա աշըրը չէյլեր եազարլար քի ինսան օգուտուգտա թիյլերի թիթրեր։ Պունլար հէպ մուպալաա եա իֆթիրա մը տըր, եիւզտէ պիրի տէ սահիհ օլսա, պու պաշը պօղուգ իսմինտէ օլան խաշարաթընը, Օսմանլը նամընա վէ նամուսունա իյրաս իթթիքլերի չիյն իւ արը մահվ վէ զայիլ իտէմէզ, լաքին մագսէտիմիզ մուհարէպէ վուգուաթընտան պահս իթմէք օլտուղունտան, պիթթապի պունլարտան սարֆը նազար իթմէմիզ լազըմ կէլիր։

Ռուսիալլարըն չարգա գօլու Պալգանընը օ պիր Թէրաֆընա կէրի տէօնէրմէ

Պուլկարլարըն տիւշար օլտուղու հալը տէհշէթէնկիզ.

Կուրգօ չարգա ասքէրինի կէրիյէ ալտրզը սըրատա հէմ Բըլէվնատա օլան մաղլուպիյէթին խապէրինի հէմ տէ Պալգանլարընը շըմալ Թէրաֆընա կէչմէսի իչիւն էմր ալտը. եալընըզ Պալգան

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Մարաշ սանճաղը միւթէսարրբֆլէղը, Սօֆիա միւթէսարրբֆլէղնտան միւնֆասըլ սատէթլու Վէյսի բաշա հազրէթլէրինէ,

Խամս սանճաղը միւթէսարրբֆլէղը, Պօրտուր միւթէսարրբֆը էսպաղ իզզէթլու Թալի էֆէնտիյէ,

Նէճա սանճաղը միւթէսարրբֆլէղը, միր իւլ իւմէրալէզ բիւթպէսիյլէ սապրզ Բիաս միւթէսարրբֆը իզզէթլու Սայիտ բաշայա թէվճիհ պույուրուլմուշ տուր։

Գօրէսբօնտան Բօլէնիէ նամ վիէննա զազէթասընդն սոն նիւսխէլէրինտէն պիրիսինտէ աթիտէքի թէլէկրաֆնամէ կէօրիւլմիշ տիր.

«Տէրսաատէթ, 27 թէմմուզ.

«Մր. Լէյարտ սրզ սրզ եըլտըզ սարայընա կիթմէքտէ տիր. վէ զանն օլունտուզունա կէօրէ շու վիզիթալարընտա, բօյիթիգատան զիատէ մատիեաթտան պահս օլունմագտա տըր։ Հաթթա, չիմտիտէն խապէր վերիլտիյինէ կէօրէ, պիր Ինկիլիզ գումբանեասը, Մերսին—Տիարպէքիր—Պաղտատ չըմէնտրֆէրի իչուն իմթիխաղ ալմըշ տըր։ Սայիր Ինկիլիզ գումբանեալարը տախի իչտէ տիրլէր, վէ պու գումբանեալարը Տէրսաատէթ վէքիլէրի, հէր կիւն սատրազամ հազրէթլէրինին գօնաղը իլէ նաֆիա նէզարէթի տայրէսինտէն չըգմայօրլար։ Ճէսիմ սերվէթ սահիպի օլան տիւգտր Սըթբրլէնտ (Ինկիլիզ) տօղրուտան տօղրուեա զաթը հազրէթի բատիշահիյէ մէրթուպ եազըպ, Եվրատ վատիսի թիմուր եօլունուն իմթիեազընը թալէպ իթմիշ տիր։

«Պուհուլէթլէ անլաշըլաճաղը վէհհլէ, իմթիեազ թալէպ իսէն սահա սայիր միւսթէտիլէր տախի վար տըր վէ Ինկիլիզ սերմայէտարանը հէյէթի իլէ պէրաբէր, պիր Ավսթրիա սերմայէտարան հէյէթի, եանի Մ. Հիրշէն բիասէթ իթմէքտէ օլտուղու հէյէթ պուլունտուղու կիպի, պիր տէ պիր եէրլի սերմայէտարան հէյէթի պուլունուպ, պունուն տախի պաշընա պուլունան, Օսմանը օրաուսունա լէվազիմաթ վերէն Ազարեան նամ զէնկին էրմէնի տիր. պունլարտան մաասա, պիր Ֆըրանսըզ սերմայէտարան հէյէթի տէ վար տըր, վէ պու հէյէթ թարաֆընտան, Ֆրանսըզ մէպուսան գամարասը ազասընտան Մ. Բաուլ Տիւվալ վէ Բարիսին Գրէտի Ֆօնսիէ պանգասընդն տիրէքթօրունուն մախտումու Մ. Ֆրէմի Տէրսաատէթէ կէօնտէրիմիշտիր։»

— Սօն բօսթա իլէ ալընան էվրօբա զազէթալարը, ազոսթոս 9 թարիխինէ գատար Պօսնա վէ Հէրսէք վիլայաթընա տայիր մալիւմաթ վերմէքտէ տիրլէր։ Պու զազէթալարտա միւնտէրիճ սոն թէլէկրաֆլարա նազարէն, ազոսթոս 7տէ, եանի կէչէն բէնչէնպիհ կիւնիւ տէյիլ տահա էվվէլքի բէնճէնպիհ կիւնիւ, Ավսթրիալըլարըն ալթընճը ֆըրգասընտան իքի ալայ ասքէր, Մակլայտան հարէքէթ խտուպ, պիր տաղլըգ եօլտան Շէպճէ իւզէրինէ եանի ճէնուպա տօղրու եիւրիւմիւշլէր տիր։ Պու հարէքէթ էսնասընտա Ավսթրիալըլար չէտիտ պիր մուհարեպէտէն սոնրա, էբէյիճէ գուվվէթլի իքի մէվգի թութմուշ օլան վէ 4 գըթա թօբլարը պուլունան 6000 նէֆէր պօշնագ ասըլարընը, մէվգիլէրինտէն թարտ իթմիշլէր տիր։ Ավսթրիալը ավճը ասքէրինին 27 ինճի ալայը, 351 նէֆէրտէն իպարէթ օլան պիր Օսմանը ըհտիֆ թապուրունու, 7 զապիթլէ իլէ պէրաբէր թէսլիմէ մէճպուր իթմիշ, վէ միւհիմմաթ տօլու 4 գըթա արապալարընը ալմըշ տըր. Ավսթրիալըլարտան մագթուլ վէ մէճրուհ 57 նէֆէր վէ պիր տէ գայմագամ թէլէֆ օլմուշ տուր։ Իչպու Շէպճէ մուհարեպէսինէ տայիր վերիլէն սայիր թաֆսիլաթա նազարէն, ասըլար, Վէլիա Բլանինա տաղընդն չըմալ եիւզիւնաէ պուլունան իլք մէվգիլէրինտէն թարտ իտիլէ էք, կէչիտին թէբէսինտէ վագիսաիր պիր մէվգիյէ սիւրիւմիւշլէր. էօյլէտէն սոնրա սատթ 3 պուչուգտա, ասըլարընը իչպու իքինճի մէվգիսի տախի հիւճիւմէ ալընըպ, իչթէ պու արալըգ ըհտիֆ թապուրու էսիր տիւշմիւշ, վէ իւչ պուչուգ սաաթ սոնրա Շէպճէ շէհրի զապթ օլունմուշ։

Պու շէհիրտէ պուլունան ահալիի իսլամկէնին սայքի ճիւմէսի շէհրի թէրք իթմիշլէր տիր։

Ավսթրիալըլարընը Հէրսէքտէ իլերուլէմէլէրինէ կէլինճէ, Մօսթարտան ազոսթոս 9 թարիխէ քէշիտ օլունան պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Հէրսէքին Նարէթվա նէհրի սոլ գըյրսընտա պուլունան պիթիւն զըսմը Ավսթրիալըլար էլինտէ օլուպ, պունլար Մօսթար իլէ Պերկօրաց վէ երինէ Մօսթար իլէ Մէթգովիչ պէյնինտէքի եօլլարը զապթ իտէրէք, ասըլարը պուրալարտան թարտ իթմիշլէր տիր։ Ավսթրիա ասքէրի անգարիպ կաչգո վէ Գօնիկզա գազալարընա տախի կիրէրէք, օրալարտա պուլունան ասը կիւրուհլէրինի տաղթաճագ տըր։ Ճէնուպ օրտուսու գօմանտանը ժէնէրալ Իովանովիչ Մօսթարտա պիր իսարէ մէճլիսի թէչքիլ իթմիշ օլուպ, քէնտիսի ըրասէթ իթմէքտէ տիր։ Պու մէճլիսին գարարընճա, ահալի եէտինտէ պուլունան պիթիւն Մարթինի Հէնրի թիւֆէնքլէրի Ավսթրիա հիւքիւմէթինէ թէսլիմ իտիլէճէք տիր. չինքի մալիւմ օլտուղու վէճհլէ, ախիրէն Պօսնա վէ Հէրսէքտէ ահալիյէ պու նէվինտէն սէքսէն պին ատէտ սիլահ թէվզի իտիլիշ էտի։ Շու գարարա մուղայիր հարէքէթտէ պուլունանլարա չէտիտ ճէղալար թէրթիպ օլունմուշ տըր։ Ֆագաթ, ահալի եէտինտէ պուլունան էսքի «իլահլար թալէպ օլունմամագտա տըր։ Տալմացիայա իլթիճա իթմիշ օլան ասքիրի օսմանիյէ, Լայտ վաբօրլարը իլէ Տէրսաատէթէ նագլ օլունճագ տըր։

— Կէչէն ճումաա կիւնիւ թարիխէ Վիէննատան քէշիտէ օլունան պիր Պօրտէանօ թէլէկրաֆընա նազարէն, Ավսթրիա ասքէրինին կէչէն ճումաա իրթէսի կիւնիւ Պօսնա սարայա կիրճէճէյի, Վիէննա տէվայիրի բէսմիյէսինտէ մէմուլ իտիլմէքտէ իտի։

Ֆագաթ պու սապահ.քի Վոֆբոսա օգունտուղունա կէօրէ, Ավսթրիա ասքէրինին տիւնքի բազար կիւնիւ ագշամընա գատար Պօսնա սարայա կիրմէտիքլէրի, օրատան կէլէն թէլէկրաֆլարտան մուհագգագ սուրէթտէ անլաշըլմըշ տըր։

— Երինէ ճումաա կիւնիւ թարիխէ Լօնտրատան վարիտ օլան պիր գըթա Պօրտէանօ թէլէկրաֆընա նազարէն, Սըր Սթաֆօրթ Նորթգըթ մէպուսան գամարասընտա պիր սիւալէ ճէվապէն տէմիշ քի, Ռուսլարըն վասաթի Ասիատա իճրա իթտիքլէրի հարաքեաթա տայիրալընան մալիւմաթ ղայրի քեաֆի կէօրիւնմէքտէտիր. ֆագաթ, Աֆղանիսթանա կէօնտէրիլմիշ օլան Ռուս հէյէթի մէմուրէսինին ըէիսի, Աֆղանիսթան էմիրինէ իմբէրաթօր Ալէքսանտր թարաֆընտան պիր գըթա մէքթուպ թէսլիմ իթմիշ օլտուղունու, Սըր Նորթգըթ պէեան իտէր։ Ռուս հէյէթի մէմուրէսի նամընա օլարագ Աֆղանիսթան էմիրի քէնտի օրտուսունա պիր ըէսմի կէչիտ իճրա իթտիրմիշ տիր։ Ռուս հէյէթի մէմուրէսինին Գապուլտա (Խանի Աֆղանիսթան բայիթախթընտա) իճրա իթտիյի նուֆուզու միւվազէնէտէ թութմագ իւզրէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի տախի օրայա պիր հէյէթի մէմուրէ կէօնտէրէճէք տիր։

— Եէնի բազար ֆըրգայի հիւմայունունուն մըգտարը 20 պին քիշիտէն իպարէթ օլուպ, պունլարըն էքսէրիսի Արնաութ տուրլար։

— Ալէմանեա իմբէրաթօրու ալէյհինտէ պիրինճի սույի գաստը իճրա ույլէմիշ օլան Հօֆտէլին կէչէն ճումաա կիւնիւ գաթլ ու իտամ օլունտուղու, թէլէկրաֆ խապէրի տիր։

— Ավսթրիա իմբէրաթօրու վէ Պէլճիգա վէ Ֆիլէմէնգ գրալարը վէ Ռուսիա Զարէվիցի էօնիմիւզաէքի իլուլ այընդն իլք կիւնլէրտէ Բարիսէ կիտէճէքլէր տիր։ Պունլարտան մաասա սայիր պիր չօգ բրէնսլէր վէ էզճիւմէ Ինկիլթերրա վէլիի ահաը բրէնս աբկալ, Բարիսէ կիտէրէք, էքսբօզիսիօնուն թէվզիի միւքեաֆաթ ըէսմինտէ հազըր պուլունաճագ տըրլար։

— Թէլէֆօն ալէթինին անգարիպ Ալէման օրտուսունտա տախի իսթիմալինէ միւպաշէրէթ օլունաճաղը խապէր վերիլիյօր։

— Բարիստէ ատէմ նագլինէ մախսուս օլան արապալարը իշլէթէն արապաճըլար, պու տէֆա թաթիլի իշզալ իթմիշլէր իսէ տէ, պու մինասիպէթլէ հիչ պիր նէվ գարբըշըգլըգ զուհուր իթմէմիշ տիր։

— Նիւ Եորգ Թայմզ զազէթասընտա օգունտուղունա կէօրէ, մէմալիքի միւճթէմայի Ամէրիգա տէվլէթի օրտուսունտա խըտմէթի ասքէրիեէտէ պուլունմուշ օլան պիր զապիթ, պալօն վասիթասըյա Նիւ-Եորգտան Լօնտրաեա գատար կիթմէք թասավվուրունտա իմիշ։

— Նուպար բաշա հազրէթլէրի կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ Իսքէնտէրէէ միւվասլէթ իտիպ, տէր հալ խըտիվ հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

— Լարնագատան (Գրպրըս) կէչէն բէնճէնպիհ կիւնիւ թարիխէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Գրպրըս խրիսթիյանլարը, բում լիսանընդն ճէղիրէտէ ըէսմի լիսան թանըլմասընը Ինկիլիզ հիւքիւմէթինտէն թալէպ իթմիշլէր իսէտ, պու թալէպլէրինէ մուվաֆագաթ օլունմամշ տըր։

— Թայմզ զազէթասը Տէրսաատէթ մուխպիրինտէն ալարագ շու թէլէկրաֆը տէրճ իտիյօր։

4 ազոսթոս. — «Խուսուսի սուրէթտէ ֆագաթ գավիէն խապէր վերիլտիյինէ կէօրէ, Ինկիլթերրայա թիւրքիատան եէնէ արազի թէրքի խուսուսունտա Պապը Ալի վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի պէյնինտէ միւզաքերաթ ճէրէեան իթմէքտէ տիր։ Պու տէֆա տախի թէրք օլունաճագ արազի, Պօզճա ատասը օլաճաղը սէօյլէնիյօր իսէ տէ, պու խապէրի թաստիգ միւգթէտիր տէյիլմ»։

— Ֆրէնկեան քիթապխանէսինտէ քէշիտէ օլունաճագ բիանգօյա տայիր ճումաա իրթէսի կիւնքի նիւսխէ միզտէ տէրճ իթմիշ օլտուղումուզ պիր ֆըգրայի մախսուսատա, բիանգօ պիլէթլէրինին ֆիյաթը, 67 1/2 ղրշ. տէնիլճէք եէրտէ, 6 ղրշ. տէնիլմիշ օլմաղա, թասհիհէ միւսարաաթ իտէրիզ։

— Ճումաա իրթէսի կիւնիւ իճրա օլունան ըէսմի կէչիտտէ սիւֆէրանընդն էքսէրիսի պուլունմուշլար իսէ տէ, Ինկիլթերրա սէֆիրի քէնտի թարաֆընտան պաղը մէմուրին կէօնտէրմէքլէ իքթիֆա իթմիշ, վէ պիզզաթ հազրը պուլունմամըշ տըր։ Պու կէչիտ բէք մունթազամ սուրէթտէ իճրա օլունմուշ վէ 85000 ասքէր իլէ 300 ատէտ մըգտարը թօբ հազրը պուլունմուշ տուր։ Ժէնէրալ թօթլէպէն ասքէրէ խիթապէն նուրթգ իթմէյէ պաշլատըգտա, ֆէսլի պիր ատէմ ճէպինտէն պիր տապանճա չըգարըպ, Ժէնէրալ թօթլէպէնին իւզէրինէ սըգմըշ, վէ ֆագաթ պիր զարար իրաս իտէմէյէրէք տէրհալ թէվզրքի օլունմուշ տուր. Վոֆբընն մալիւմաթընա նազարէն, պու ատէմ Ռում իմիշ։ Պիկիմ տախի մալիւմաթըմըզա նազարէն, պիր Ինկիլիզ, ասքէրին կէչիտի իճրա իթտիեի սըբատա, կիւյա թահսին ալամէթի օլարագ, հավաեա պիր տապանճա պօյաթմըշ, վէ օտա թէվգրքի իտիմիշ տիր։

— Պանգը Օսմանինին, Գալաթա մէրքէզի վէ Տէրսաատէթ չիւպէսի պէյնինտէ պիր թէլէֆօն վազ ու թէէսիս իթմէսինէ Շուրայի տէվլէթ միւսաատէ իթմէմիշ օլտուղունու Մէսէնճրը եազըյօր։

— Ճումաա սապահըսը ատալար բիչկեահընտան հարէքէթ իթտիեինի խապէր վերմիշ օլտուղումուզ Տէլիոֆէզը զըրհըլը եէրինէ Բէբէրդ նամ զըրհլը կէլիպօլուտան ատալար բիչկեահընա կէլմիշ տիր։ Մարմարա տէնիզինտէ պուլունան Ինկիլիզ տօնանմասը էյան 4 պէօյիւք զըրհլրտան վէ իւչ գըթա ավիզօ վաբօրունտան վէ պիր եէլքէնլի գօրվէթտէն իպարէթ պուլունմագտա տըր։ Ավիզօլարտան պիրիսի պու կիւն Մալթաեա կիթմէքտէ օլտուղու կիպի, գօրվէթ տախի եարընդ Գրպրըսա կիտէճէք։

— Սինկաբօրտան (Հինտիսթան) ազոսթոս 7 թարիխէ չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Ֆիլէմէնք միւսթէմիլքեաթընտան պուլունան Աչին մէմալիքինտէ եէնի պիր իսեան զուհուր իթմիշ տիր։ Ֆիլէմէնքլիլէր, Ալանկբրիատա միւսթահքէմ պիր մէվգը թութմուշ օլտուգլարընը խապէր վերիյօրլար։ Ֆիլէմէնքլիլէրտէն մէճրուհ վէ մագթուլ 56 քիշի վէ Աչինի ասքարտան 680 քիշի թէլէֆ օլմուշ տուր։ Սինկաբօրտան ճավայա Ֆիլէմէնքլիլէր պիր չօգ ասաքիրի իմտատիյէ սէվգ իթմէքտէ տիրլէր։

— Պէօյիւք ատա բիչկեահընտա իճրա օլունան գայրզ եարընընա տայիր մուախխարէն ալընան մալիւմաթա կէօրէ, եէֆն թապիր օլունան ուֆագ կէմիլէրէ մախսուս օլան 12ընճի եարընտա, ժօզէֆ Ազարեան էֆէնտինին եէֆէն Տոռոլ իսմինտէ կէմիսի, միւքեաֆաթը գազանմըշ տըր։ Պու սէնէ գայրզ եարընը իճրա օլունաճաղը գաթիէն մալիւմ օլտուգտա, ժօզէֆ Ազարեան էֆէնտի, քէնտիսինէ պու նէվ պիր եէլքէն կէմիսի կէօնտէրիմէսինի Ամէրիգա տա տօսթլարընա պա թէլէկրաֆ իշար իթմիշ վէ եարընընն Ե՛վմի մուայյէնինտէն անճագ իւչ կիւն էվվէլ Տէրսաատէթ լիմանընա կէթիրիլմիշ օլան իշպու Եունգի-Տուտլ կէմիսի, իքի կիւն զարֆընտա ալէյ ատէլէ թէճհիզ օլունուպ, եարընընա կիւնիւ, թէճհիզաթընտա օլան նոգսանա բազմէն միւքեաֆաթը գազանմաղա մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

— Պուլղարիսթանտան եազըլտըղընա կէօրէ, Բուս մէմուրլարը, բրէնս Լուի տը Պաթէնպուրկուն Պուլղարիսթան բրէնսի ինթիխապ օլունմասը իչին ահալի գանտըրմաղա չալընընընընը։

Սահմանի խմբագիր
Ընտոն Յակոբեան

ՄԱՍՊԱԱՏԸ Ե. ԴԱՎԹՅԱՆ
Ս. Թանգեղտա Քիտրրան, Խանք Ն 26

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

ԼՕՆՏՐԱ 17 Ազոսթ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	95	5/16
Օսմ. էսհամը աչըլտը	12	9|16
» » գաբանտը	12	5|8
1865 իսթիգրազը	18	
1869 »	16	3|8
1871 »	48	3|4
1872 »	23	
1873 »	14	1|2
Օսմանը պանգասը	10	1|4
Ռուսիա իսթիգրազը	84	5/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		

ԲԱՐԻՕ 1 7 Ազոսթ.

Ֆրանս. էսհ. 3 0/0 Ֆր.	76	60
» » 5	112	2 112
Օսմ. էսհամը աչըլտը 13	12–70	
» » գաբանտը	12–70	
1865 իսթիգրազը Ֆր.	90–	
1869 »	81–25	
1873 »	75–	
Օսմանը պանգասը	503–75	
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	57–	
Իթալիա էսհամը	74–45	
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25–22	

ՎԻԷՆՆԱ 17 Ազոսթ.

Ահիօ Ֆիօր.	–	
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի	–	

ԴԱՎԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ ում. տիւն ազչ. գաբ.	13–37	
Պու ռապահ 5 օգոստ. աչ.	14– 5	
Իսթիգ. 65 (Մութօն) 6 % Ֆ.	84	
» 65 » 6 % Ֆ.	84	
» 69 (Բինար) 6	75	
» 72 (Պոնտիւ-Թրէզօր) Լ.	25	
» 73 6 % Ֆ	69	
Ռումէլի չըմէնտրֆէր 3	53	50
Ագճէ ֆայիզի %	10	

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	5–
Ստամպօլ պանգասը	5–24
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4–
Թրամվայ	1–45

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.	Դշ. Ֆր.	
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	106–20	
Մէթալիք »	120–	
Պագըր »	176–	
Գայմէ »	292–20	
Ինկիլիզ լիրասը	109–	
Ֆրանսըզ ալթունու	87–12	
Բօլ	89– 7	
Գրիմից ալթունու	51–	